

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
w Warszawie**

RWA-610-502/16/AŻR

Warszawa, dn. 30 grudnia 2016 r.

DECYZJA nr RWA-11/2016

I. Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 184 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 4-6 tej ustawy, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko Capital Service Spółce Akcyjnej z siedzibą w Ostrołęce

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

- 1. uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 184 ze zm.), działanie Capital Service Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ostrołęce, polegające na nieprzekazywaniu konsumentom na trwałym nośniku w postaci formularza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego – przed udzieleniem drugiej i każdej kolejnej pożyczki w ramach zawartej „Umowy pożyczki odnawialnej” – informacji, o których mowa w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 1497 ze zm.), co stanowi naruszenie art. 13 ust. 1 w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 1497 ze zm.) – i stwierdza zaniechanie jej stosowania z dniem 11 marca 2016 r.;**
- 2. uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie**

konkurencji i konsumentów (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 184 ze zm.), **działanie Capital Service Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ostrołęce polegające na udzielaniu konsumentom drugiej i każdej kolejnej pożyczki bez zawarcia każdorazowo nowej umowy pożyczki w formie pisemnej**, co stanowi naruszenie art. 29 ust. 1 w zw. z art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 1497 ze zm.) – **i stwierdza zaniechanie jej stosowania z dniem 11 marca 2016 r.**

II. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 184 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 4-6 tej ustawy, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko Capital Service Spółce Akcyjnej z siedzibą w Ostrołęce

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

nakłada się na Capital Service Spółkę Akcyjną z siedzibą w Ostrołęce karę pieniężną w wysokości:

- 1. 59 487 zł** (słownie: pięćdziesiąt dziewięć tysięcy czterysta osiemdziesiąt siedem złotych), płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o którym jest mowa w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 184 ze zm.), w zakresie opisanym w punkcie I.1. sentencji niniejszej decyzji;
- 2. 118 973 zł** (słownie: sto osiemnaście tysięcy dziewięćset siedemdziesiąt trzy złote), płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o którym jest mowa w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 184 ze zm.), w zakresie opisanym w punkcie I.2. sentencji niniejszej decyzji.

III. Na podstawie art. 77 ust. 1 w związku z art. 80 ustawy z dnia 6 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 184 ze zm.) w zw. z art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 23 ze zm.) w związku z art. 83 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r.

o ochronie konkurencji i konsumentów (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 184 ze zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów obciąża Capital Service Spółkę Akcyjną z siedzibą w Ostrołęce kosztami opisanego na wstępie postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów oraz zobowiązuje Capital Service Spółkę Akcyjną z siedzibą w Ostrołęce do zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kosztów postępowania w kwocie 48,50 zł (słownie: czterdzieści osiem złotych i pięćdziesiąt groszy), w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Warszawie (dalej również: Prezes UOKiK, Prezes Urzędu, Delegatura UOKiK w Warszawie) przeprowadził – wskutek zawiadomienia Federacji Konsumentów – postępowanie wyjaśniające (znak: RWA-403-5/15/AŻ) mające na celu wstępne ustalenie, czy w związku z zawieraniem przez Capital Service Spółkę Akcyjną z siedzibą w Ostrołęce (dalej: Capital Service S.A., Spółka) aneksów do umowy o limit pożyczkowy nastąpiło naruszenie przepisów ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tj. Dz.U. z 2014 r., poz. 1497 ze zm.)¹.

Prezes UOKiK w toku postępowania wyjaśniającego wezwał Spółkę m.in. do scharakteryzowania oferowanego przez Capital Service S.A. produktu – limitu pożyczkowego.

Spółka w odpowiedzi na wezwanie Prezesa Urzędu wskazała, iż produkt „limit pożyczkowy” na przełomie 2014 i 2015 r. został zastąpiony przez produkt „pożyczka odnawialna”. Capital Service S.A. scharakteryzowała ten produkt, który w istocie, jak tłumaczyła Spółka, zbieżny był z produktem „limit pożyczkowy”.

---

¹ W niniejszej decyzji Prezes Urzędu powołując się na przepisy ustawy o kredycie konsumenckim, w których mowa jest o „umowie o kredyt konsumencki”, mając na uwadze art. 3 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy, używa określenia „umowa pożyczki”. Podobnie zamiast określeń „kredytodawca”/ „kredytobiorca” stosowane są odpowiednio pojęcia: „pożyczkodawca”/ „pożyczkobiorca”.

Analiza zaprezentowanej przez Capital Service S.A. w toku postępowania wyjaśniającego procedury udzielania drugiej i każdej kolejnej pożyczki w ramach zawartej „Umowy pożyczki odnawialnej” pozwoliła Prezesowi Urzędu stwierdzić, że Spółka mogła stosować praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów opisane w sentencji niniejszego postanowienia.

Z uwagi na powyższe Prezes UOKiK postanowieniem z dnia 11 maja 2016 r. wszczął postępowanie w związku z podejrzeniem stosowania przez Capital Service S.A. praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na:

1. nieprzekazywaniu konsumentom na trwałym nośniku w postaci formularza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego – przed udzieleniem drugiej i każdej kolejnej pożyczki w ramach zawartej „Umowy pożyczki odnawialnej” – informacji, o których mowa w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 1497 ze zm.), co może stanowić naruszenie art. 13 ust. 1 w zw. art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 1497 ze zm.), a w konsekwencji może naruszać przepis art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tj. Dz.U. z 2015 r., poz. 184, ze zm.),
2. udzielaniu konsumentom drugiej i każdej kolejnej pożyczki bez zawarcia każdorazowo nowej umowy pożyczki w formie pisemnej, co może stanowić naruszenie art. 29 ust. 1 w zw. z art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 1497 ze zm.), a w konsekwencji może naruszać przepis art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tj. Dz.U. z 2015 r., poz. 184, ze zm.).

Pismem z dnia 11 maja 2016 r. Spółka została zawiadomiona o wszczętym postępowaniu oraz o zaliczeniu w poczet dowodów części dokumentów przekazanych w toku postępowania wyjaśniającego (znak: RWA-403-5/15/AŻ). Prezes Urzędu, na podstawie art. 50 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zwrócił się do Capital Service S.A. o ustosunkowanie się do zarzutów przedstawionych w sentencji postanowienia o wszczęciu niniejszego postępowania.

W odpowiedzi na zawiadomienie Prezesa Urzędu, Spółka w piśmie z dnia 3 czerwca 2016 r. odniosła się do postawionych zarzutów.

Capital Service S.A. podniosła, że od dnia 11 marca 2016 r. Spółka nie stosuje wzorca „Umowy pożyczki odnawialnej” ani też wzorca formularza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego (dalej również: formularz informacyjny, formularz), który dotyczył tego produktu. Capital Service S.A. wskazała, że od dnia 11 marca 2016 r. nie została udzielona żadna nowa „pożyczka odnawialna” przy użyciu wzoru umowy będącego przedmiotem niniejszego postępowania. Spółka wyjaśniła również, że od ww. dnia nie została również wypłacona, ani też podwyższona kwota obowiązującej „pożyczki odnawialnej” na zasadach określonych we wzorcu, czyli przy użyciu wniosku o wypłatę.

Capital Service S.A. w odniesieniu do pierwszego zarzutu postawionego w postanowieniu o wszczęciu niniejszego postępowania wskazała, iż Spółka przed zawarciem „Umowy pożyczki odnawialnej” przekazywała pożyczkobiorcy formularz informacyjny. W przypadku kolejnej wypłaty na podstawie ww. umowy Capital Service S.A., jak podniosła Spółka, każdorazowo wydawała harmonogram, w którym zawarte były informacje na temat wysokości pożyczki, całkowitego kosztu pożyczki oraz całkowitej kwoty do zapłaty i wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania (dalej również: rrs). Pozostałe informacje zamieszczone w przekazanym przez Capital Service S.A. formularzu informacyjnym przy zawieraniu „Umowy pożyczki odnawialnej”, jak zauważyła Spółka, nie ulegały zmianom i nie traciły na aktualności.

Capital Service S.A. wyjaśniła, że w przypadkach, w których kwota kolejnej wypłaty była tożsama z kwotą pierwszej wypłaty, formularz informacyjny przekazany pożyczkobiorcy uprzednio zachował swoją aktualność. Spółka wskazała, że taka sama zasada występowała w przypadku okoliczności, w której pożyczkobiorca podwyższył kwotę pożyczki do wysokości pierwotnie udzielonej kwoty.

W odniesieniu do drugiego zarzutu sformułowanego w postanowieniu o wszczęciu niniejszego postępowania Capital Service S.A. podniosła, że wzorzec „Umowy pożyczki odnawialnej” miał charakter umowy ramowej. W ocenie Spółki wzorzec ten zawierał wszystkie informacje wymagane art. 30 ustawy o kredycie konsumenckim. Capital Service S.A. wskazała, że „Umowa pożyczki odnawialnej” zawierana była, zgodnie z art. 29 ustawy o kredycie konsumenckim, w formie pisemnej, była niezwłocznie doręczana konsumentowi, jak również sformułowana w sposób jednoznaczny i zrozumiały. Zdaniem Spółki jest to tym bardziej niezaprzeczalne, że w toku postępowania Prezes UOKiK nie sformułował zarzutów wobec Capital Service S.A. w tym zakresie.

Spółka podniosła, że wzorzec „Umowy pożyczki odnawialnej” opisywał przypadki, w których pożyczka – w oparciu o „Umowę pożyczki odnawialnej” – mogła zostać przyznana na podstawie wniosku o wypłatę. Capital Service S.A. wyjaśniła, że w okresie obowiązywania produktu finansowego „pożyczka odnawialna” nie udostępniła funkcjonalności polegającej na udzielaniu pożyczki na podstawie zawartej wcześniej „Umowy pożyczki odnawialnej” na wniosek złożony przy użyciu SMS.

Spółka stanęła na stanowisku, że wzorzec umowny produktu finansowego „pożyczka odnawialna” wyraźnie wskazywał, że pożyczkobiorca był uprawniony w ramach istniejącej umowy do podwyższenia kwoty kapitału pożyczki. Umowa, jak podniosła Capital Service S.A., wskazywała również, w jakim terminie pożyczkobiorca mógł złożyć wniosek o wypłatę. Spółka podkreśliła, że nie ma tu mowy o „Wniosku o pożyczkę”, jak wskazał Prezes Urzędu w postanowieniu o wszczęciu niniejszego postępowania, ale o „Wniosku o wypłatę”, co, w ocenie Capital Service S.A., stanowi istotną różnicę w stosunku do wniosku o udzielenie pożyczki i było działaniem celowym twórcy wzorca, by wyraźnie zróżnicować „Wniosek o pożyczkę” w stosunku do „Wniosku o wypłatę”. Spółka wyjaśniła, że „Wniosek o pożyczkę” składany był przez pożyczkobiorców przed zawarciem „Umowy pożyczki odnawialnej”, a „Wniosek o wypłatę” w trakcie obowiązywania „Umowy pożyczki odnawialnej. Capital Service S.A. wskazała na błędne wnioskowanie Prezesa Urzędu, który, jak wyjaśniła Spółka, stwierdził, że czynności faktyczne podjęte przez konsumentów i Capital Service S.A. (np. wniosek o udzielenie pożyczki) świadczą o tym, że winno dojść do zawarcia nowej umowy pożyczki.

Spółka wskazała ponadto, że w przypadku podwyższenia kwoty pożyczki na podstawie „Wniosku o wypłatę” nie dochodziło do zmian w zakresie terminu spłaty pożyczki. Wypłata kwoty pieniężnej na podstawie „Wniosku o wypłatę” dokonywana była w ramach tego samego numeru umowy. Capital Service S.A. wskazała również, że granice limitu, w którym pożyczkodawca mógł udzielić pożyczki konsumentowi, również zostały określone w przedmiotowej umowie.

Spółka podniosła, iż produkty finansowe z kategorii tzw. odnawialnych występują na rynku powszechnie, przykładowo w formie limitu w rachunku bankowym, czy też w formie kart kredytowych. Capital Service S.A. zauważyła, że wypłata środków z tak skonstruowanych produktów finansowych nie wymaga każdorazowo zawierania umowy i dotąd nie była przez Prezesa Urzędu kwestionowana.

Umowa ramowa, jak wyjaśniła Spółka, przewidywała zaistnienie okoliczności, w której pożyczkobiorca wyraziłby wolę podwyższenia kwoty udzielonej pożyczki (w granicach limitu), tym samym nie wymagała ona zmiany (np. w formie aneksu). Capital Service S.A. podniosła, że skoro zatem umowa nie wymagała zmiany, obowiązywała w niezmienionym brzmieniu.

Spółka podniosła, że w przypadku kolejnej wypłaty kwoty pieniężnej na podstawie zawartej uprzednio umowy ramowej „pożyczki odnawialnej” nie dochodziło do zawarcia kolejnej (nowej) umowy pożyczki, a jedynie do wypłaty, w ramach uzgodnionego (na podstawie umowy zawartej w formie pisemnej) limitu pożyczkowego.

W ocenie Capital Service S.A. wypłaty w ramach ustalonego limitu pożyczkowego nie stanowiły uzupełnienia ani też zmiany umowy o kredyt konsumencki, w związku z tym nie spełniały dyspozycji art. 77 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (tj. Dz.U. z 2016 r., poz. 380 ze zm.) w zw. z art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim.

Spółka wskazała również, że nie podziela stanowiska Prezesa UOKiK, zgodnie z którym czynność faktyczna dokonywana przez Capital Service S.A. w postaci badania zdolności kredytowej świadczy o tym, że powinno dojść do zawarcia nowej umowy pożyczki. W ocenie Spółki art. 9 ustawy o kredycie konsumenckim wyraża imperatyw badania zdolności kredytowej konsumenta przed zawarciem umowy o kredyt konsumencki, ale jednocześnie nie wskazuje, że pożyczkodawca nie jest uprawniony do badania zdolności kredytowej pożyczkobiorcy w trakcie obowiązywania umowy kredytu konsumenckiego. Badanie zdolności kredytowej pożyczkobiorcy, jak podniosła Capital Service S.A., wydaje się uzasadnione w sytuacji, gdy jest to kredyt odnawialny. W ocenie Spółki stanowisko to potwierdza treść art. 43 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim. Capital Service S.A. z treści tego przepisu wywnioskowała, że jedną z przesłanek wypowiedzenia umowy przez pożyczkodawcę jest negatywny wynik badania zdolności kredytowej pożyczkobiorcy, co z kolei wskazuje, że badania zdolności kredytowej nie jest zastrzeżone jedynie w katalogu czynności przedkontraktowych, ale przewidziane i wymagane przez ustawodawcę również po zawarciu umowy o kredyt konsumencki. Spółka wyjaśniła, iż jest to tzw. następcze badanie zdolności kredytowej pożyczkobiorcy.

Capital Service S.A. powołała się ponadto na treść art. 8 ust. 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającą dyrektywę Rady 87/102/EWG (Dz. U. UE L z dnia 22 maja 2008 r., dalej jako: Dyrektywa 2008/48/WE) oraz art. 40 ust. 1 i 2 ustawy o kredycie

konsumenckim. Zdaniem Spółki, w kontekście art. 40 ustawy o kredycie konsumenckim, należy stwierdzić, że gdyby podwyższenie kwoty pożyczki mogło odbywać się wyłącznie w drodze zawarcia nowej umowy, to zarówno ww. przepis ustawy o kredycie konsumenckim, jak i powołany artykuł Dyrektywy 2008/48/WE były bezprzedmiotowe. Taka wykładnia, w ocenie Capital Service S.A., powinna zostać odrzucona jako sprzeczna z zasadą racjonalnego ustawodawcy. Spółka na potwierdzenie swojego stanowiska odwołała się również do doktryny.

Capital Service S.A. podsumowała, że wnioskowanie Prezesa UOKiK prowadzące do stwierdzenia, jakoby badanie zdolności kredytowej stanowiło czynność przedkontraktową, zatem przesądzającą o tym, że powinno dojść do zawarcia nowej umowy pożyczki, jest, w ocenie Spółki, błędne.

Capital Service S.A. w swoim piśmie z dnia 3 czerwca 2016 r. wniosła o wydanie przez Prezesa Urzędu decyzji zobowiązującej poprzez zobowiązanie Spółki:

- 1) w zakresie zarzutu sformułowanego w pkt. 1 postanowienia o wszczęciu niniejszego postępowania – do przekazania drogą e-mailową albo drogą pocztową (w zależności od posiadanych przez Capital Service S.A.) formularza informacyjnego tym pożyczkobiorcom, którzy w trakcie obowiązywania „Umowy pożyczki odnawialnej” na podstawie wniosku o wypłatę podwyższyli wysokość „pożyczki odnawialnej” w ten sposób, że nowa kwota pożyczki była wyższa niż kwota zawarta w umowie bazowej albo tym pożyczkobiorcom, którzy w trakcie obowiązywania „Umowy pożyczki odnawialnej” w kwocie innej niż kwota pierwotnie udzielona przez Spółkę – w terminie 3 miesięcy od dnia uprawomocnienia się ww. decyzji zobowiązującej,
- 2) w zakresie zarzutu sformułowanego w pkt. 2 postanowienia o wszczęciu niniejszego postępowania – do przekazania umowy pożyczki w formie pisemnej albo na innym trwałym nośniku tym pożyczkobiorcom, którzy w trakcie obowiązywania „Umowy pożyczki odnawialnej” na podstawie „Wniosku o wypłatę” podwyższyli wysokość „pożyczki odnawialnej” albo otrzymali kolejną kwotę pieniężną po spłaceniu pierwszej – w terminie 3 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji zobowiązującej.

Capital Service S.A. wniosła również, w przypadku niewydania przez Prezesa Urzędu decyzji zobowiązującej w niniejszej sprawie, o wydanie decyzji stwierdzającej zaniechanie stosowania praktyki oraz o odstąpienie od wydania decyzji o nałożeniu kary pieniężnej, ze względu na zaprzestanie stosowania przez Spółkę praktyk opisanych w postanowieniu o wszczęciu niniejszego postępowania.

Prezes UOKiK pismem z dnia 29 czerwca 2016 r. wezwał Capital Service S.A. do potwierdzenia lub zweryfikowania okresu oferowania przez Spółkę produktu „pożyczka odnawialna”. Prezes Urzędu wskazał, że z informacji przekazanych przez Spółkę wynika, że Capital Service S.A. oferowała ww. produkt od początku listopada 2014 r. do dnia 10 marca 2016 r. Ponadto Prezes UOKiK wezwał do wskazania liczby zawartych z konsumentami „Umów pożyczki odnawialnej” przez cały okres oferowania przez Spółkę produktu „pożyczka odnawialna”. Prezes Urzędu wezwał także do wskazania łącznej liczby wypłaconych przez Capital Service S.A. drugich i kolejnych pożyczek („wypłat”) w ramach zawartych z konsumentami „Umów pożyczki odnawialnej” przez cały okres oferowania przez Spółkę produktu „pożyczka odnawialna”.

Prezes UOKiK w przedmiotowym piśmie poinformował Spółkę o dokonaniu analizy złożonego przez Capital Service S.A. wniosku o wydanie decyzji zobowiązaniowej. Prezes Urzędu wskazał, że z uwagi na okoliczności sprawy jego przyjęcie jest niezasadne.

Spółka w odpowiedzi na ww. wezwanie Prezesa UOKiK pismem z dnia 18 lipca 2016 r. potwierdziła okres stosowania produktu „pożyczka odnawialna” ustalony przez Prezesa Urzędu. Capital Service S.A. zastrzegła, że w 2014 r. produkt ten oferowany był jedynie w części oddziałów (w oddziale KredytOK² w Ostrołęce jako produkt pilotażowy), a począwszy od 2015 r. produkt ten oferowany był w całej sieci oddziałów KredytOK.

Spółka poinformowała również, że łączna liczba wypłaconych przez Capital Service S.A. drugich i kolejnych wypłat w ramach zawartych z konsumentami „Umów pożyczki odnawialnej” przez cały okres oferowania przez Spółkę produktu „pożyczka odnawialna” wyniosła [...] zł.

Prezes Urzędu pismem z dnia 9 września 2016 r. wezwał Capital Service S.A. do wskazania informacji o osiągniętych przez Spółkę w 2015 r. obrotach w rozumieniu art. 106

---

² Marka, pod którą prowadzi działalność Capital Service S.A.

ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wraz z przekazaniem rachunku zysków i strat za rok 2015.

Capital Service S.A. pismem z dnia 19 września 2016 r. poinformowała o wysokości osiągniętych w 2015 r. obrotów i przekazała rachunek zysków i strat za rok 2015. Spółka ponownie zwróciła uwagę, że Capital Service S.A. zaniechała stosowania praktyk będących przedmiotem niniejszego postępowania przed jego wszczęciem. Ponadto Spółka podniosła, że dotychczasową współpracę Capital Service S.A. w toku postępowania należy uznać za poprawną; Spółka odpowiadała bowiem na pisma Prezesa UOKiK w terminie, w sposób dokładny, rzetelny i wyczerpujący. Capital Service S.A., jak zauważyła w piśmie, deklaruje chęć przyczynienia się do szybkiego i sprawnego przeprowadzenia postępowania. Spółka ponowiła wnioski o wydanie decyzji stwierdzającej zaniechanie stosowania praktyk, które stanowią przedmiot niniejszego postępowania i odstąpienie przez Prezesa Urzędu od nałożenia kary pieniężnej.

Pismem z dnia 10 października 2016 r. Spółka przedstawiła uzupełniające informacje w zakresie wysokości obrotów uzyskanych w 2015 r. Według jej obliczeń, obrót osiągnięty w 2015 r. wyniósł [...] zł.

Mając na uwadze nakaz należytego i wyczerpującego informowania strony o okolicznościach sprawy wyrażony w art. 9 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 23 ze zm.), Prezes Urzędu przekazał Spółce Szczegółowe Uzasadnienie Zarzutów (dalej również: SUZ), w którym poinformował Capital Service S.A. o dotychczasowych ustaleniach poczynionych w toku niniejszego postępowania. Prezes UOKiK wyznaczył Spółce termin na przekazanie ewentualnego stanowiska co do przedstawionych w Szczegółowym Uzasadnieniu Zarzutów ustaleń faktycznych i ich oceny prawnej.

Spółka pismem z dnia 15 grudnia 2016 r. odniosła się do Szczegółowego Uzasadnienia Zarzutów. Capital Service S.A. przedstawiła stanowisko w odniesieniu do planowanego rozstrzygnięcia o karze pieniężnej i podkreśliła, że w zakresie zarzutów sformułowanych przez Prezesa Urzędu stanowisko Spółki zostało określone w jej pismach w toku postępowania, w szczególności w piśmie z dnia 3 czerwca 2016 r.

Capital Service S.A. podniosła, iż jej zdaniem w niniejszym postępowaniu miały miejsce następujące okoliczności: 1) Spółka podjęła z Prezesem Urzędu pełną współpracę w celu przyczynienia się do sprawnego i szybkiego zakończenia postępowania; Spółka

wskazała, że odpowiadała na pisma Prezesa UOKiK w terminie i wyczerpująco; 2) Capital Service S.A. zwróciła uwagę, że przed wszczęciem niniejszego postępowania zaniechała praktyki określonej w niniejszym postępowaniu przez Prezesa Urzędu jako praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów; 3) rzeczywisty zasięg terytorialny praktyki będącej przedmiotem niniejszego postępowania nie był, w ocenie Spółki, znaczny.

Spółka podniosła również, że komunikacja reklamowa Capital Service S.A. w okresie, w którym oferowana była „pożyczka odnawialna”, była co do zasady ogólna, wizerunkowa, bardzo rzadko dotyczyła konkretnego produktu.

Pismem z dnia 20 grudnia 2016 r. Prezes UOKiK zawiadomił Spółkę o zakończeniu zbierania materiału dowodowego w prowadzonym postępowaniu oraz o możliwości zapoznania się z materiałem zgromadzonym w aktach sprawy i możliwości wypowiedzenia się przed wydaniem rozstrzygnięcia w sprawie.

Strona niniejszego postępowania skorzystała z prawa do zapoznania się z materiałem zgromadzonym w aktach sprawy.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił, co następuje:

Capital Service S.A. jest spółką prawa handlowego wpisaną do rejestru przedsiębiorców KRS prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy pod numerem: 0000407127. Przedmiotem działalności Spółki są m.in. pozostałe formy udzielania kredytów oraz pozostała finansowa działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych.

Capital Service S.A. prowadzi swoją działalność na terenie całego kraju. Spółka oferowała konsumentom produkt „pożyczka odnawialna” w wysokości od 200 zł do 1 500 zł.

/dowód: pismo Capital Service S.A. z dnia 3 lipca 2015 r., k. 7 akt administracyjnych/

Spółka oferowała konsumentom produkt „pożyczka odnawialna” w okresie od listopada 2014 r. do dnia 10 marca 2016 r. W 2014 r. produkt ten był oferowany w części sieci oddziałów (oddział KredytOK³ w Ostrołęce), a od początku 2015 r. produkt „pożyczka odnawialna” oferowany był w całej sieci oddziałów (oddziały KredytOK na terytorium całego kraju). Od dnia 11 marca 2016 r. nie została wyślącona ani podwyższona kwota

---

³ Marka, pod którą prowadzi działalność Capital Service S.A.

obowiązującej „pożyczki odnawialnej” na zasadach określonych w „Umowie pożyczki odnawialnej”, tj. z zastosowaniem „Wniosku o wypłatę”.

/dowód: pismo Capital Service S.A. z dnia 3 czerwca 2016 r., k. 19 verte akt administracyjnych; pismo Spółki z dnia 18 lipca 2016 r., k. 29 akt administracyjnych/

Spółka przez cały okres oferowania konsumentom produktu „pożyczka odnawialna” zawarła 40 935 „Umów pożyczki odnawialnej”. Liczba wypłaconych przez Capital Service S.A. drugich i kolejnych wypłat w ramach zawartych z konsumentami „Umów pożyczki odnawialnej” wyniosła 20 262.

/pismo Spółki z dnia 18 lipca 2016 r., k. 29 akt administracyjnych/

Spółka w ramach produktu „pożyczka odnawialna” przedkładała konsumentom jednorazowo formularz informacyjny dotyczący kredytu konsumenckiego, a następnie „Umowę pożyczki odnawialnej”. Oba dokumenty określały parametry pierwszej pożyczki.

Oferowany przez Spółkę produkt „pożyczka odnawialna” oparty był na udzielaniu konsumentom – na ich wniosek w oparciu o „Umowę pożyczki odnawialnej” – kolejnych wypłat, których termin spłaty przypadał co do zasady 30 dni od wypłaty pożyczki (w pierwszym okresie rozliczeniowym termin ten mógł być krótszy lub dłuższy o 10 dni, czyli mógł wynosić odpowiednio – 20 lub 40 dni). Konsument w terminie spłaty miał dwie możliwości: mógł spłacić całkowitą kwotę do zapłaty albo minimalną kwotę spłaty. Spłata całkowitej kwoty do zapłaty w terminie spłaty powodowała całkowitą spłatę zadłużenia i brak jakichkolwiek roszczeń Pożyczkodawcy względem pożyczkobiorcy. Spłata zaś minimalnej kwoty spłaty umożliwiała konsumentowi korzystanie z pożyczki w kolejnym okresie rozliczeniowym. W produkcie nie przewidziano możliwości zawierania aneksów do umowy. W przypadku spłaty całkowitej kwoty zadłużenia, konsument mógł ponownie wystąpić o wypłatę pożyczki, w ramach obowiązującej na czas nieokreślony „Umowy pożyczki odnawialnej”. Konsument, wnioskując o kolejną wypłatę pożyczki, składał „Wniosek o wypłatę”, który stanowił załącznik do ww. umowy.

W „Umowie pożyczki odnawialnej” Spółka zastrzegła, że: *CAPITAL SERVICE może przyznać POŻYCZKĘ na podstawie WNIOSKU O WYPŁATĘ złożonego za pośrednictwem INFOLINII lub wiadomości SMS, pod warunkiem przekazania przez POŻYCZKOBIORCĘ niezbędnych danych i udostępnienia przez CAPITAL SERVICE tej funkcjonalności* (pkt 18 „Umowy pożyczki odnawialnej”). Jednakże, w okresie obowiązywania wzorca umowy pożyczki na podstawie zawartej wcześniej „Umowy pożyczki odnawialnej” Spółka nie

udostępniła funkcjonalności polegającej na udzielaniu pożyczki na wniosek przekazany przy użyciu SMS.

Po złożeniu przez konsumenta „Wniosku o wypłatę” Capital Service S.A. ponownie badała zdolność kredytową konsumenta i – w przypadku pozytywnej decyzji – udzielała konsumentowi pożyczki. Konsument miał prawo odstąpienia, zarówno od „Umowy pożyczki odnawialnej”, jak i od pożyczki każdorazowo udzielonej na podstawie ww. umowy.

/pismo Spółki z dnia 3 lipca 2015 r., k. 7 verte – 8, 9 verte akt administracyjnych; pismo Capital Service S.A. z dnia 3 czerwca 2016 r., k. 20 verte akt administracyjnych/

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Naruszenie interesu publicznoprawnego

Stosownie do art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, ochrona interesów przedsiębiorców i konsumentów podejmowana w ramach działań Prezesa UOKiK jest prowadzona w interesie publicznym. Naruszenie interesu publicznego stanowi podstawę do rozstrzygnięcia przez Prezesa UOKiK sprawy w oparciu o przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Interes publiczny zostaje naruszony w szczególności wówczas, gdy określonymi działaniami przedsiębiorcy dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku, względnie, gdy wywołują one na rynku niekorzystne zjawiska, powodując zaburzenia w jego prawidłowym funkcjonowaniu (por. wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 24 października 1991 r., sygn. akt XVII Amr 8/90). W ocenie Prezesa UOKiK, rozpatrywana sprawa ma charakter publiczny, gdyż wiąże się z ochroną praw potencjalnie nieograniczonej liczby konsumentów, którzy mogli być narażeni na negatywne skutki praktyk stosowanych przez Capital Service S.A. Interes publiczny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów.

W przedmiotowej sprawie doszło, w ocenie Prezesa UOKiK, do naruszenia interesu publicznego z uwagi na zagrożenie lub naruszenie interesów nieograniczonego kręgu uczestników rynku. Działania przedsiębiorcy nie dotyczyły interesów poszczególnych osób, których sprawy miałyby charakter jednostkowy, indywidualny i nie dający się porównać z innymi, ale kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna. Naruszenie interesu publicznoprawnego przejawia się tym samym w naruszeniu zbiorowego interesu

konsumentów. Z uwagi na to, że w niniejszej sprawie ma miejsce naruszenie przez Spółkę interesu publicznego, możliwe jest poddanie kwestionowanych działań Capital Service S.A. dalszej ocenie w świetle przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, pod kątem stosowania przez nie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Naruszenie zakazu z art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Natomiast art. 24 ust. 2 ww. ustawy stanowi między innymi, że przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami zachowanie przedsiębiorcy. Zbiorowe interesy konsumentów podlegają zatem ochronie przed wymierzonymi w nie naruszeniami, polegającymi na sprzecznych z prawem działaniach przedsiębiorców.

W związku z powyższym, dla uznania działania przedsiębiorcy jako niezgodnego z zawartym w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów zakazem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów należy wykazać, że spełnione zostały kumulatywnie trzy następujące przesłanki:

- 1) kwestionowane działanie jest działaniem przedsiębiorcy,
- 2) działanie to jest sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami,
- 3) działanie to godzi w zbiorowy interes konsumentów.

Ad 1. Strona postępowania (przedsiębiorca)

Zakaz naruszenia zbiorowych interesów konsumentów odnosi się do przedsiębiorców. Art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zawiera legalną definicję przedsiębiorcy, zgodnie z którą pod tym pojęciem rozumie się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tj. Dz. U. 2015 r. poz. 584 ze zm.), a także: (a) osobę fizyczną, osobę prawną, a także jednostkę organizacyjną nie mającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, (b) osobę fizyczną wykonującą zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub

prowadzącą działalność w ramach wykonywania takiego zawodu, (c) osobę fizyczną, która posiada kontrolę, w rozumieniu pkt. 4, nad co najmniej jednym przedsiębiorcą, choćby nie prowadziła działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, jeżeli podejmuje dalsze działania podlegające kontroli koncentracji, o której mowa w art. 13, (d) związek przedsiębiorców w rozumieniu pkt. 2 – na potrzeby przepisów dotyczących praktyk ograniczających konkurencję oraz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

W myśl art. 4 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Właściwą dla przedsiębiorcy działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły (art. 2 ww. ustawy).

W niniejszej sprawie nie budzi wątpliwości, że Capital Service S.A., jako spółka prawa handlowego wpisana do rejestru przedsiębiorców i prowadząca aktywną działalność gospodarczą, jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Działania Spółki mogą być zatem oceniane w świetle ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad 2. Bezprawność działań Capital Service S.A.

Bezprawność w rozumieniu przepisów z zakresu ochrony konkurencji i konsumentów jest taką cechą działania, która polega na jego sprzeczności z normami prawa, ale także z dobrymi obyczajami, bez względu na winę, a nawet świadomość sprawcy. Dla ustalenia bezprawności działania wystarczy zatem ustalenie, że określone zachowanie koliduje z przepisami prawa czy dobrymi obyczajami.

Prezes Urzędu, oceniając zachowanie Capital Service S.A. pod kątem ewentualnego naruszenia przepisów zakazujących stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, musi stosować inne akty prawa powszechnie obowiązującego i na ich podstawie stwierdzić, czy działanie przedsiębiorcy jest bezprawne.

Zarzuty postawione Spółce w ramach niniejszego postępowania związane są z oferowanym przez Capital Service S.A. produktem „pożyczka odnawialna”.

W myśl art. 3 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi. W myśl art. 3 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki.

Wobec powyższego zastosowanie przepisów ustawy o kredycie konsumenckim do produktu „pożyczka odnawialna” oferowanego przez Capital Service S.A. konsumentom jest uzasadnione.

W odniesieniu do praktyk opisanych w pkt. I sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu zastosował zatem przepisy ustawy o kredycie konsumenckim.

Odnosząc powyższe uwagi do przedmiotowej sprawy należy zauważyć, co następuje:

Ad I.1.

Prezes Urzędu w pkt. I.1. sentencji niniejszej decyzji uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów określoną w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów działanie Capital Service S.A. polegające na nieprzekazywaniu konsumentom na trwałym nośniku w postaci formularza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego – przed udzieleniem drugiej i każdej kolejnej pożyczki w ramach zawartej „Umowy pożyczki odnawialnej” – informacji, o których mowa w art. 13 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim, co stanowi naruszenie art. 13 ust. 1 w zw. art. 14 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim.

W myśl art. 14 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim pożyczkodawca lub pośrednik kredytowy jest obowiązany przekazać konsumentowi dane o których mowa w art. 13 ust. 1 i 2 ww. ustawy, na formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego, którego wzór określa załącznik nr 1 do ustawy o kredycie konsumenckim.

Jak ustalił Prezes UOKiK w toku niniejszego postępowania, Spółka nie wykonywała wskazanego obowiązku przed udzieleniem drugiej i każdej kolejnej pożyczki w ramach „Umowy pożyczki odnawialnej”.

Ad I.2.

Prezes Urzędu w pkt. I.2. sentencji niniejszej decyzji uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów określoną w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów działanie Capital Service S.A. polegające na udzielaniu konsumentom drugiej i każdej kolejnej pożyczki bez zawarcia każdorazowo nowej umowy pożyczki w formie pisemnej, co stanowi naruszenie art. 29 ust. 1 w zw. z art. 30 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim.

Zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim umowa pożyczki powinna być zawarta w formie pisemnej. Art. 30 ust. 1 określa niezbędne elementy umowy pożyczki.

Jak ustalono w toku postępowania, Capital Service S.A. zaniedbała nałożony na nią ustawowo obowiązek zawierania w formie pisemnej umowy pożyczki, każdorazowo, w przypadku wniosku konsumenta o udzielenie drugiej i każdej kolejnej pożyczki, jak również obowiązek określania w drugiej i każdej kolejnej umowie pożyczki elementów wskazanych w art. 30 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim.

Ad I.1 i I.2. (wspólne uzasadnienie)

Prezes Urzędu uznał za zasadne zaprezentowanie wspólnego uzasadnienia dla obu praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, których stosowanie przez Capital Service S.A. zostało stwierdzone w pkt. I.1. i I.2. sentencji niniejszej decyzji. Podkreślić należy, że praktyki te to dwa oddzielne naruszenia, na co wskazuje różna podstawa prawna z ustawy o kredycie konsumenckim w przypadku każdej z nich. Argumenty dla potwierdzenia ich stosowania są jednak zbieżne.

W ocenie Prezesa Urzędu kolejne wypłaty/pożyczki należy traktować jako nowe pożyczki, których udzielenie powinno być poprzedzone nie tylko dostarczeniem formularza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego, lecz także zawarciem na piśmie nowej umowy pożyczki.

Konsument przed zawarciem „Umowy pożyczki odnawialnej” składał „Wniosek o pożyczkę”, a przed kolejnymi wypłatami/pożyczkami „Wniosek o wypłatę”. Spółka różnicowała te wnioski w toku niniejszego postępowania ze względu na ich nazwę. W nazwie pierwszego wniosku Capital Service S.A. posługiwała się bowiem określeniem „pożyczka”, a w nazwie kolejnych wniosków określeniem „wypłata”. Nazwa wniosku pozostaje jednak

bez wpływu na uznanie, że druga i każda kolejna wypłata/pożyczka powinna być traktowana jako nowa pożyczka. Posługiwanie się przez Capital Service S.A. innym nazewnictwem wniosków, w ocenie Prezesa Urzędu, pozostaje bez znaczenia.

„Wniosek o pożyczkę” oprócz danych dotyczących wnioskowanej pożyczki zawierał również informacje o konsumencie – m.in. jego dane osobowe, teleadresowe, wykształcenie, stan cywilny. We „Wniosku o pożyczkę” znajdowały się również oświadczenia Spółki i konsumenta (m.in. dotyczące przetwarzania danych osobowych w celach marketingowych, czy zgody na użycie środków komunikacji elektronicznej). „Wniosek o wypłatę” oprócz danych wskazujących na konsumenta (numer klienta, pesel, imię i nazwisko) zawierał informacje dotyczące kolejnej wypłaty/pożyczki. Fakt, iż wniosek ten był krótszy, bardziej ograniczony informacyjnie, również nie zaprzecza stanowisku prezentowanemu przez Prezesa UOKiK, zgodnie z którym każda wypłata/pożyczka to nowa pożyczka. Spółka na etapie składania „Wniosku o wypłatę” posiadała już informacje o konsumencie zawarte we „Wniosku o pożyczkę”, dlatego wniosek o kolejną wypłatę/pożyczkę mógł zawierać mniej informacji. Pozostaje to jednak bez wpływu na uznanie kolejnej wypłaty/pożyczki za nową pożyczkę.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim pożyczkodawca przed zawarciem umowy pożyczki jest zobowiązany do dokonania oceny zdolności kredytowej konsumenta. Zarówno po złożeniu przez konsumenta „Wniosku o pożyczkę”, jak i „Wniosku o wypłatę”, Capital Service S.A. dokonywała oceny zdolności kredytowej konsumenta. Spółka na nowo podejmowała decyzję o udzieleniu, bądź nieudzieleniu pożyczki. Biorąc pod uwagę okoliczności sprawy, uprawnienie Spółki do odmowy udzielenia kolejnej pożyczki – jak również możliwość jej późniejszego wypowiedzenia – stanowi kolejny argument świadczący o tym, że kolejne wypłaty/pożyczki należy traktować jako nowe pożyczki.

Zgodnie z ustaleniami Prezesa Urzędu, przed udzieleniem pierwszej pożyczki Capital Service S.A. przekazywała konsumentom formularz informacyjny dotyczący kredytu konsumenckiego oraz umowę pożyczki pod nazwą „Umowa pożyczki odnawialnej” do podpisu. Formularz oraz „Umowa pożyczki odnawialnej” przedłożona konsumentom przed udzieleniem pierwszej pożyczki określały parametry pierwszej pożyczki (m.in. całkowitą kwotę pożyczki, całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta, wysokość rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania). Dokumenty te nie zawierały parametrów charakteryzujących drugą i kolejne pożyczki, które mogły być udzielone konsumentowi zgodnie z ofertą Spółki.

Wobec powyższego nie sposób zgodzić się ze stanowiskiem Capital Service S.A., zgodnie z którym „Umowa pożyczki odnawialnej” miała charakter tzw. umowy ramowej. W ocenie Prezesa UOKiK z tzw. umową ramową możemy mieć do czynienia, jeżeli określa ona wszystkie parametry wymagane przepisami ustawy o kredycie konsumenckim dla wszystkich możliwych wysokości wypłat i okresów kredytowania. Dla przykładu: jeżeli pożyczkodawca oferuje produkt pożyczkowy, w ramach którego udziela pożyczek w wysokości od 500 zł do 2000 zł (co 100 zł) na okres 15, 30 i 45 dni, to jedną z przesłanek wskazujących na „ramowy” charakter umowy jest określenie w umowie wszystkich parametrów pożyczki wymaganych przepisami ustawy o kredycie konsumenckim dla każdej możliwej kwoty (czyli 500 zł, 600 zł, 700 zł, ... , 1800 zł, 1900 zł, 2000 zł) i dla każdego możliwego okresu kredytowania (czyli w tym przykładzie: 15, 30, 45 dni). „Umowa pożyczki odnawialnej” przedkładana konsumentom do podpisu przez Spółkę nie zawierała takich informacji. W przedmiotowej umowie wpisane były wyłącznie informacje charakteryzujące pierwszą wypłatę pożyczki. Analogicznie Capital Service S.A. w Formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego informowała konsumenta o parametrach określających wyłącznie pierwszą wypłatę, o którą ubiegał się konsument. W przedmiotowym formularzu brak było informacji o parametrach charakteryzujących wypłaty w innych wysokościach i o innych okresach kredytowania.

Bez znaczenia pozostaje argument Spółki, że konsument otrzymywał przy każdej kolejnej wypłacie harmonogram, w którym zawarte były informacje na temat wysokości pożyczki, całkowitego kosztu pożyczki oraz całkowitej kwoty do zapłaty i wysokości rrsó. Przepisy ustawy o kredycie konsumenckim jasno i precyzyjnie określają, jakie informacje powinien otrzymać konsument przed zawarciem umowy pożyczki. Ustawodawca wyraźnie doprecyzował również, że informacje wskazane w art. 13 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim pożyczkodawca przekazuje konsumentowi na formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego, którego wzór określa załącznik nr 1 do umowy. Harmonogram przekazywany konsumentom przez Capital Service S.A. nie spełniał ani wymogów formularza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego ani nie mógł zostać uznany za umowę pożyczki. Zatem stanowisko Spółki w tym zakresie pozostaje bez znaczenia dla uznania praktyk sformułowanych w pkt. I.1. i I.2. sentencji niniejszej decyzji za bezprawne i naruszające zbiorowe interesy konsumentów. Ponadto ww. stanowisko Spółki pokazuje sprzeczność w jej argumentacji. W przypadku, gdy Spółka – w ocenie Prezesa UOKiK nieprawidłowo – traktuje „Umowę pożyczki odnawialnej” jako tzw. umowę ramową,

to przed jej zawarciem powinna przekazać konsumentowi na trwałym nośniku informacje wskazane w art. 13 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim dla każdej wysokości pożyczki i dla każdego okresu kredytowania. Spółka tego nie czyniła.

Capital Service S.A. podniosła w toku postępowania, że wypłata środków z takich produktów jak: limit w rachunku bankowym czy z karty kredytowej, nie wymaga każdorazowo zawierania umowy pożyczki, co nie było dotychczas kwestionowane przez Prezesa Urzędu. W ocenie Prezesa Urzędu produkty takie jakie limit w rachunku bankowym czy limit w koncie mają jednak inny charakter niż „Umowa pożyczki odnawialnej” oferowana przez Spółkę. Przy korzystaniu z limitu w rachunku czy karty kredytowej konsument nie składa każdorazowo wniosku o wypłatę, bank nie bada przy każdej z wypłat zdolności kredytowej konsumenta i nie wydaje każdorazowo nowej decyzji kredytowej. Nie sposób zatem porównywać tych produktów z produktem „pożyczki odnawialnej” oferowanej przez Capital Service S.A.

Za chybiony należy również uznać argument Capital Service S.A., zgodnie z którym o zgodności działań Spółki z przepisami prawa ma świadczyć fakt, że kolejne wypłaty/pożyczki dokonywane były w ramach tego samego numeru umowy. Wewnętrzne procedury Capital Service S.A. w zakresie nadawania numerów umowom pożyczek i kolejnym wypłatom/pożyczkom pozostaje bez znaczenia dla uznania stosowanych przez Spółkę praktyk za naruszające zbiorowe interesy konsumentów.

Mając powyższe na uwadze, w ocenie Prezesa Urzędu, kolejne pożyczki należy traktować jako nowe pożyczki, których udzielenie powinno być poprzedzone nie tylko dostarczeniem formularza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego, lecz także zawarciem na piśmie nowej umowy pożyczki. Tymczasem wypłata żądanej przez konsumenta kwoty odbywała się bez uprzedniego przekazania mu formularza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego, który zawierałby wymagane art. 13 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim informacje dotyczące tej konkretnej pożyczki, a także bez zawarcia nowej umowy pożyczki w formie pisemnej (art. 29 ust. 1 ww. ustawy), która określałaby informacje wskazane w art. 30 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim dla tej konkretnej pożyczki.

Prezes Urzędu w oparciu o oświadczenia Capital Service S.A. ustalił, że od dnia 11 marca 2016 r. Spółka nie stosuje wzorca umowy „pożyczki odnawialnej” ani też wzorca formularza informacyjnego, który dotyczył tego produktu. Ponadto Prezes UOKiK ustalił, że od dnia 11 marca 2016 r. nie została udzielona żadna nowa „pożyczka odnawialna” przy

użyciu wzoru umowy będącego przedmiotem niniejszego postępowania, jak również od ww. dnia nie została wypłacona pożyczka przy użyciu „Wniosku o wypłatę”. W związku z powyższym Prezes Urzędu stwierdził zaniechanie z dniem 11 marca 2016 r. stosowania zarówno praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów sformułowanej w pkt. I.1. sentencji niniejszej decyzji, jak również tej określonej w pkt. I.2. sentencji.

Ad 3. Naruszenie zbiorowego interesu konsumentów

Dla stwierdzenia przez Prezesa Urzędu stosowania przez przedsiębiorcę praktyki określonej w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów konieczne jest również wykazanie, iż w wyniku jej stosowania przez przedsiębiorcę naruszony lub zagrożony został zbiorowy interes konsumentów. Wskazać należy, iż ww. ustawa nie definiuje pojęcia zbiorowego interesu konsumentów, a art. 24 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wskazuje jedynie, iż nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów. O tym, czy naruszony został interes zbiorowy, nie zawsze przesądza kryterium ilościowe, ponieważ niekiedy jeden ujawniony przypadek naruszenia prawa konsumenta może być przejawem często lub nawet powszechnie stosowanej praktyki naruszającej interes zbiorowy. Zbiorowy interes konsumentów oznacza interes dotyczący ogółu, a naruszenie tego interesu może mieć miejsce, gdy skutkami działań sprzecznych z ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku – konsumentów.

W niniejszej sprawie bez wątplenia mamy do czynienia z naruszeniem praw licznej grupy konsumentów – wszystkich konsumentów będących lub mogących być klientami Capital Service S.A. Należy przy tym wskazać, że zdaniem Sądu Najwyższego wystarczające powinno być ustalenie, że zachowanie przedsiębiorcy nie jest podejmowane w stosunku do zindywidualizowanych konsumentów, lecz względem członków danej grupy (określonego kręgu podmiotów), wyodrębnionych spośród ogółu konsumentów, za pomocą wspólnego dla nich kryterium. Praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest bowiem takie zachowanie przedsiębiorcy, które podejmowane jest w warunkach wskazujących na powtarzalność zachowania w stosunku do indywidualnych konsumentów wchodzących w skład grupy, do której adresowane są zachowania przedsiębiorcy, w taki sposób, że potencjalnie ofiarą takiego zachowania może być każdy konsument będący klientem lub potencjalnym klientem przedsiębiorcy⁴.

---

⁴ Por.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2008 r. (sygn. akt III SK 27/07).

Zaniechanie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

Zgodnie art. 26 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu – jeżeli stwierdzi naruszenie zakazu określonego w art. 24 ustawy – wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, nakazującą zaniechanie jej stosowania. Z kolei w świetle art. 27 ust. 1 i 2 ww. ustawy, nie wydaje się decyzji, o której mowa w art. 26, jeżeli przedsiębiorca zaprzestał stosowania praktyki; w przypadku takim Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, stwierdzającą zaniechanie jej stosowania. Zgodnie z art. 27 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ciężar udowodnienia zaniechania stosowania praktyki spoczywa na przedsiębiorcy.

Wobec złożonego przez Capital Service S.A. wniosku o wydanie decyzji w oparciu o art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zwrócić należy uwagę na treść tego przepisu, zgodnie z którym, przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie przepisu art. 24 ww. ustawy, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zakończenia naruszenia lub usunięcia jego skutków, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, zobowiązać przedsiębiorcę do wykonania tych zobowiązań. Zaznaczyć należy, iż zgodnie z brzmieniem art. 28 ust. 1 ustawy złożenie przez przedsiębiorcę zobowiązania do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zakończenia naruszenia lub usunięcia jego skutków stwarza po stronie Prezesa UOKiK jedynie możliwość, a nie obowiązek przyjęcia takiego zobowiązania i wydania decyzji na podstawie art. 28 ust. 1 ww. ustawy.

Prezes Urzędu dokonał analizy złożonego przez Spółkę wniosku o wydanie decyzji zobowiązaniowej i uznał, że jego przyjęcie – z uwagi na okoliczności sprawy – jest niezasadne. W szczególności należy wskazać, zgodnie z oświadczeniem Spółki, że od dnia 11 marca 2016 r. nie oferuje ona konsumentom produktu „pożyczka odnawialna”. Z uwagi na powyższe propozycja Spółki w postaci: 1) przekazania przez Capital Service S.A. drogą e-mailową albo drogą pocztową formularza informacyjnego tym pożyczkobiorcom, którzy w trakcie obowiązywania umowy pożyczki odnawialnej na podstawie wniosku o wypłatę podwyższyli wysokość pożyczki odnawialnej w ten sposób, że nowa kwota pożyczki była wyższa niż kwota zawarta w umowie bazowej, albo tym pożyczkodawcom, którzy w trakcie obowiązywania umowy pożyczki odnawialnej na podstawie wniosku o wypłatę otrzymali ponownie kwotę pożyczki odnawialnej w kwocie innej niż kwota pierwotnie udzielona przez Spółkę, 2) przekazania umowy pożyczki w formie pisemnej albo na innym trwałym nośniku

tym pożyczkobiorcom, którzy w trakcie obowiązywania umowy pożyczki odnawialnej na podstawie wniosku o wypłatę podwyższyli wysokość pożyczki odnawialnej albo otrzymali kolejną kwotę pieniężną po spłaceniu pierwszej – w terminie 3 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji zobowiązującej – nie będzie skutkować oczekiwaną przez Prezesa UOKiK korzyścią dla konsumentów.

Mając na uwadze, że zostały spełnione wszystkie przesłanki pozwalające uznać zachowanie przedsiębiorcy za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, jak również fakt zaprzestania ich stosowania, **orzeczono jak w punkcie I.1. i I.2. sentencji decyzji.**

Ad II sentencji niniejszej decyzji

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu może w drodze decyzji nałożyć na przedsiębiorcę, który dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 24 ww. ustawy, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% obrotu osiągniętego w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary.

Kara pieniężna za naruszenie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o którym mowa w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, ma charakter fakultatywny. O tym, czy w konkretnej sprawie w odniesieniu do wskazanego przedsiębiorcy zasadne jest nałożenie kary pieniężnej decyduje, w ramach uznania administracyjnego, Prezes UOKiK. Należy zwrócić uwagę, że przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie określają przesłanek, od których uzależnione byłoby podjęcie decyzji o nałożeniu kary. Ustawodawca wskazał jedynie w art. 111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów te okoliczności, które organ ochrony konsumentów ma obowiązek uwzględnić, decydując o wymiarze kary pieniężnej. Są to w szczególności okoliczności naruszenia przepisów ustawy oraz uprzednie naruszenie przepisów ustawy, a także: okres, stopień oraz skutki rynkowe naruszenia przepisów ustawy, przy czym stopień naruszenia Prezes UOKiK ocenia, biorąc pod uwagę okoliczności dotyczące natury naruszenia i działalności przedsiębiorcy, która stanowiła przedmiot naruszenia (art. 111 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów).

Ustalając wysokość kar pieniężnych, Prezes UOKiK bierze również pod uwagę okoliczności łagodzące oraz obciążające, które wystąpiły w sprawie. Zgodnie z art. 111 ust. 3

pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, okolicznościami łagodzącymi są w szczególności: dobrowolne usunięcie skutków naruszenia, zaniechanie stosowania zakazanej praktyki przed wszczęciem postępowania lub niezwłocznie po jego wszczęciu, podjęcie z własnej inicjatywy działań w celu zaprzestania naruszenia lub usunięcia jego skutków oraz współpraca z Prezesem Urzędu w toku postępowania, w szczególności przyczynienie się do szybkiego i sprawnego przeprowadzenia postępowania. Wśród zamkniętego katalogu okoliczności obciążających przepis art. 111 ust. 4 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wymienia: znaczny zasięg terytorialny naruszenia lub jego skutków, znaczne korzyści uzyskane przez przedsiębiorcę w związku z dokonanym naruszeniem, dokonanie uprzednio podobnego naruszenia oraz umyślność naruszenia.

Zdaniem Prezesa UOKiK, opisane w niniejszej decyzji działania podejmowane przez Capital Service S.A. w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej – a zatem przez profesjonalnego uczestnika obrotu rynkowego, od którego oczekiwać należy dochowania należytej staranności – powinny były uwzględniać możliwość naruszenia zbiorowego interesu konsumentów. Podkreślić należy, że na profesjonalnych uczestnikach obrotu rynkowego spoczywa obowiązek dochowania należytej staranności przy ocenie zgodności ich działań z obowiązującymi przepisami prawa. Przedsiębiorca prowadzący działalność polegającą na udzielaniu pożyczek konsumentom powinien mieć świadomość, że ustawa o kredycie konsumenckim wymaga od pożyczkodawcy przekazywania konsumentom przed udzieleniem pożyczki informacji określonych w art. 13 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim na formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego (art. 14 ust. 1 ww. ustawy), a udzielenie pożyczki powinno nastąpić na mocy umowy pożyczki w formie pisemnej zawierającej wymagane przepisami prawa elementy (art. 29 ust. 1 w zw. z art. 30 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim). W zgromadzonym materiale dowodowym nie ma jednak jednoznacznych dowodów świadczących o wyraźnej intencji Spółki naruszenia tych interesów. Ocena zebranych dowodów wskazuje natomiast na nieumyślne naruszenie przez Spółkę zakazu wyrażonego w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Dlatego też, zdaniem Prezesa Urzędu, zachowanie przedsiębiorcy było efektem niedołożenia przez niego należytej staranności, jakiej należałoby oczekiwać od profesjonalnego uczestnika obrotu gospodarczego.

Biorąc pod uwagę okoliczności sprawy, przede wszystkim charakter naruszeń, które przypisano Spółce, Prezes Urzędu uznał nałożenie kary pieniężnej za uzasadnione.

Obrót osiągnięty przez Capital Service S.A. w roku poprzedzającym wydanie niniejszej decyzji w kwocie [...] zł (słownie: [...]) ustalono na podstawie złożonego przez Spółkę rachunku zysków i strat za rok 2015. Maksymalna wysokość kary mogła zatem wynieść [...] zł.

W toku postępowania Capital Service S.A. zaprezentowała stanowisko, zgodnie z którym jej obrót powinien zostać ustalony na poziomie [...] zł. Prezes UOKiK nie podzielił jednak tej oceny.

Capital Service S.A. jest spółką akcyjną, a więc emitentem papierów wartościowych (w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 1639 ze zm.). Zgodnie z art. 45 ust. 6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 1047) sprawozdania finansowe oraz sprawozdania z działalności emitentów papierów wartościowych dopuszczonych, emitentów zamierzających ubiegać się lub ubiegających się o ich dopuszczenie do obrotu na jednym z rynków regulowanych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego sporządza się na podstawie przepisów ustawy [o rachunkowości – przyp. aut.], z uwzględnieniem przepisów o obrocie papierami wartościowymi.

Powyższe oznacza, że Spółka jest przedsiębiorcą sporządzającym sprawozdanie finansowe na podstawie przepisów ustawy o rachunkowości.

Zgodnie z art. 106 ust. 3 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów obrót, o którym mowa w ust. 1, oblicza się jako sumę przychodów wykazanych w rachunku zysków i strat – w przypadku przedsiębiorcy sporządzającego taki rachunek na podstawie przepisów o rachunkowości.

Ponieważ Spółka sporządza rachunek zysków i strat na podstawie przepisów ustawy o rachunkowości, do obliczenia wysokości nałożonej na nią kary należy wziąć pod uwagę wszystkie składniki jej przychodu wykazane w rachunku zysków i strat, a więc: przychody netto ze sprzedaży (poz. A), pozostałe przychody operacyjne (poz. D), przychody finansowe (poz. G). Suma powyższych pozycji (A+D+G) daje kwotę obrotu równą [...] zł.

Co do zasady należy się zgodzić ze Spółką, że rozwiązanie rezerw celowych nie było związane z wpływem wartości materialnych w ramach prowadzonych przez nią działalności, w związku z czym część kary będzie liczona od przychodów, których w rzeczywistości Spółka nie otrzymała. Nie zmienia to jednak faktu, że przewidzianą ustawowo podstawą

maksymalnego wymiaru kary nie jest wpływ wartości materialnych w ramach prowadzonej przez przedsiębiorcę działalności, lecz – jak wskazano wyżej – przychody wykazane w rachunku zysków i strat. Ustawodawca miał świadomość, że składnikiem przychodu mogą być także rezerwy, a więc godził się z tym, że będą one brane pod uwagę przy wyliczaniu kary. Powiązanie maksymalnego wymiaru kary z przychodem ma bowiem stanowić dolegliwość dla przedsiębiorcy. Ustalanie podstawy kary w oparciu o „rzeczywiste”/”ekonomiczne” przychody prowadziłyby do dodatkowej komplikacji całego procesu, w związku z czym modyfikacji wartości wskazanych w rachunku wyników należy dokonywać jedynie w wyjątkowych sytuacjach. W ocenie Prezesa UOKiK, w przedmiotowej sprawie taka wyjątkowa sytuacja nie ma miejsca.

Oszacowanie wysokości kary przebiegało dwuetapowo. Ustalając wymiar kary pieniężnej, Prezes Urzędu w pierwszej kolejności dokonał bowiem oceny wagi stwierdzonych naruszeń i na tej podstawie ustalił kwotę bazową, stanowiącą podstawę do dalszych ustaleń wysokości kary, a następnie – w oparciu o zaistniałe w sprawie okoliczności mające wpływ na wysokość kary – dokonał gradacji ustalonej kwoty bazowej.

Przy ustaleniu wysokości kary Prezes UOKiK wziął pod uwagę: okoliczności naruszenia przez Capital Service S.A. przepisów ustawy oraz okres, stopień i skutki rynkowe naruszenia. Prezes Urzędu rozważył ponadto, czy wysokość kary powinna podlegać modyfikacjom z uwagi na okoliczności łagodzące lub obciążające.

Ad II.1.

W pkt. I.1. sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu stwierdził stosowanie przez Capital Service S.A. praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Stanowi to podstawę do nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej określonej w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Przy szacowaniu wagi tego naruszenia wzięto pod uwagę, iż praktyka, której stosowanie Prezes Urzędu stwierdził w pkt. I.1. sentencji niniejszej decyzji, polegająca na nieprzekazywaniu konsumentom na trwałym nośniku w postaci formularza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego przed udzieleniem drugiej i każdej kolejnej pożyczki w ramach zawartej „Umowy pożyczki odnawialnej” informacji, o których mowa w art. 13 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim, przejawiała się na etapie przedkontraktowym.

Przypisana Spółce praktyka stosowana była przez Capital Service S.A. długotrwale, tj. od listopada 2014 r. do dnia 10 marca 2016 r.

Podsumowanie wagi stwierdzonego w pkt. I.1. sentencji niniejszej decyzji naruszenia pozwoliło Prezesowi Urzędu na stwierdzenie, iż kształtuje się ona na poziomie [...] % obrotu osiągniętego przez Spółkę w 2015 r. Zatem, ustalona przez Prezesa Urzędu kwota bazowa stanowiąca równowartość [...] % obrotu osiągniętego przez Capital Service S.A. wynosi [...] zł.

Dokonując ustalenia ostatecznego wymiaru kary pieniężnej nałożonej na Spółkę za stwierdzone w pkt. I.1. sentencji niniejszej decyzji stosowanie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, dokonano również oceny zaistniałych w postępowaniu okoliczności mogących mieć wpływ na wymiar kary.

W zakresie czynników obrazujących stopień i skutki rynkowe naruszenia Prezes UOKiK uwzględnił fakt, że stosowana przez Capital Service S.A. praktyka sformułowana w pkt. I.1. sentencji niniejszej decyzji naruszała interesy konsumentów w zakresie informacyjnym co do warunków pożyczki. Konsument, zgodnie z przepisami ustawy o kredycie konsumenckim, przed udzieleniem pożyczki powinien otrzymać informacje, o których mowa w art. 13 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim na formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego (art. 14 ust. 1 ww. ustawy).

Prezes Urzędu uwzględnił jako okoliczność łagodzącą zaniechanie stosowania przez Capital Service S.A. zarzucanej praktyki przed wszczęciem niniejszego postępowania. Uznano to za okoliczność łagodzącą dającą podstawę **do obniżenia kary o [...] %**.

Prezes UOKiK, kalkulując karę, wziął także pod uwagę jako okoliczność obciążającą fakt znacznego zasięgu naruszenia, którego dopuściła się Spółka. Praktyka ujawniła się na terenie całego kraju. Powyższa okoliczność uzasadnia **zwiększenie wysokości kary o [...] %**.

Uwzględnienie ww. okoliczności wpłynęło na obniżenie uprzednio ustalonej kary o [...] %. Wobec powyższego za naruszenie stwierdzone w pkt. I.1. sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu nałożył na przedsiębiorcę **karę pieniężną w wysokości 59 487 zł (słownie: pięćdziesiąt dziewięć tysięcy czterysta osiemdziesiąt siedem złotych)**, co stanowi [...] % obrotu osiągniętego w 2015 r. i [...] % kary maksymalnej.

Ad II.2.

W pkt. I.2. sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu stwierdził stosowanie przez Capital Service S.A. praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Stanowi to podstawę do nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej określonej w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Przy szacowaniu wagi tego naruszenia wzięto pod uwagę, iż praktyka, której stosowanie Prezes Urzędu stwierdził w pkt. I.2. sentencji niniejszej decyzji, polegała na niewypełnianiu na etapie zawierania kontraktu dyspozycji przepisu ustawy o kredycie konsumenckim. Praktyka polegająca na udzielaniu konsumentom drugiej i kolejnej pożyczki bez zawarcia każdorazowo nowej umowy pożyczki w formie pisemnej rzutowała również na etap wykonywania kontraktu.

Przypisana Spółce praktyka stosowana była przez Capital Service S.A. długotrwale, tj. od listopada 2014 r. do dnia 10 marca 2016 r.

Podsumowanie wagi stwierdzonego w pkt. I.2. sentencji niniejszej decyzji naruszenia pozwoliło Prezesowi Urzędu na stwierdzenie, iż kształtuje się ona na poziomie [...] % obrotu osiągniętego przez Spółkę w 2015 r. Zatem, ustalona przez Prezesa Urzędu kwota bazowa stanowiąca równowartość [...] % obrotu osiągniętego przez Capital Service S.A. wynosi [...] zł.

Dokonując ustalenia ostatecznego wymiaru kary pieniężnej nałożonej na Spółkę za stwierdzone w pkt. I.2. sentencji niniejszej decyzji stosowanie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, dokonano również oceny zaistniałych w postępowaniu okoliczności mogących mieć wpływ na wymiar kary.

W zakresie czynników obrazujących stopień i skutki rynkowe naruszenia Prezes UOKiK uwzględnił fakt, że stosowana przez Capital Service S.A. praktyka sformułowana w pkt. I.2. sentencji niniejszej decyzji naruszała interesy konsumentów w zakresie informacyjnym co do warunków pożyczki. Udzielenie pożyczki powinno nastąpić na mocy umowy pożyczki w formie pisemnej, zawierającej wymagane przepisami prawa elementy (art. 29 ust. 1 w zw. z art. 30 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim).

Prezes Urzędu uwzględnił jako okoliczność łagodzącą zaniechanie stosowania przez Capital Service S.A. zarzucanej praktyki przed wszczęciem niniejszego postępowania. Uznano to za okoliczność łagodzącą dającą podstawę **do obniżenia kary o [...] %**.

Prezes UOKiK, kalkulując karę, wziął także pod uwagę jako okoliczność obciążającą fakt znacznego zasięgu naruszenia, którego dopuściła się Spółka. Praktyka orzeczona ujawniła się na terenie całego kraju. Powyższa okoliczność uzasadnia **zwiększenie wysokości kary o [...]%**.

Uwzględnienie ww. okoliczności wpłynęło na obniżenie uprzednio ustalonej kary o [...]%. Wobec powyższego za naruszenie stwierdzone w pkt. I.2. sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu nałożył na przedsiębiorcę **karę pieniężną w wysokości 118 973 zł (słownie: sto osiemnaście tysięcy dziewięćset siedemdziesiąt trzy złote)**, co stanowi [...]% obrotu osiągniętego w 2015 r. i [...]% kary maksymalnej.

Ad III sentencji niniejszej decyzji

Zgodnie z art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie.

W myśl art. 77 ww. ustawy, jeżeli w wyniku postępowania Prezes UOKiK stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia jest obowiązany ponieść koszty postępowania.

Art. 263 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 23 ze zm.; dalej: k.p.a.) stanowi, że do kosztów postępowania zalicza się koszty podróży i inne należności świadków i biegłych oraz stron, a także koszty spowodowane oględzinami na miejscu, jak również koszty doręczenia stronom pism urzędowych.

Stosownie do art. 264 § 1 k.p.a., jednocześnie z wydaniem decyzji organ administracji publicznej ustala w drodze postanowienia wysokość kosztów postępowania, osoby zobowiązane do ich poniesienia oraz termin i sposób ich uiszczenia.

Przedmiotowe postępowanie zostało wszczęte z urzędu, a w jego wyniku Prezes UOKiK w pkt. I sentencji decyzji stwierdził naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Kosztami niniejszego postępowania są wydatki związane z wysyłką korespondencji, które wynoszą **48,50 zł** (słownie: czterdzieści osiem złotych i pięćdziesiąt groszy).

Mając powyższe uwadze orzeczono jak w pkt. III sentencji decyzji.

Pouczenia:

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zw. z art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 101) od niniejszej decyzji przysługuje stronie odwołanie, które wnosi się za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia.

Na postanowienie rozstrzygające o kosztach, zawarte w punkcie III sentencji niniejszej decyzji, na podstawie art. 81 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w związku z art. 479³² § 1 i § 2 k.p.c. oraz art. 264 § 2 k.p.a. w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie, w terminie tygodnia od dnia doręczenia niniejszej decyzji, w przypadku zaskarżenia jedynie rozstrzygnięcia o kosztach.

***

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji, na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie nr:

NBP O/O Warszawa 511010100078782231000000.

Koszty niniejszego postępowania określone w punkcie III sentencji niniejszej decyzji Spółka obowiązana jest wpłacić w terminie 14 dni od uprawomocnienia się niniejszej decyzji, na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie nr:

NBP O/O Warszawa 511010100078782231000000.

Zastępca Dyrektora Delegatury UOKiK
w Warszawie

Justyna Radziewska

/podpis/

Otrzymuje: